

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 28 lutego 2026 r.

znak sprawy: DPB.bk.543.5.2026

telefon: 22 623 12 34

e-mail: sekretariat.dpb@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: możliwości zmiany przepisów dot. płatności obszarowych

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na pismo z dnia 9 lutego 2026 r. w sprawie płatności obszarowych Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) przekazuje następujące informacje.

W pierwszej kolejności pragnę przypomnieć, że ekoschematy są dobrowolnym rodzajem płatności bezpośrednich. Zgodnie z legislacją unijną płatności w ramach ekoschematów mogą być przyznawane jedynie za realizację wymogów wykraczających ponad wymogi powszechnie obowiązujące, np. w ramach warunkowości środowiskowej. Oznacza to, że wymogi w ramach ekoschematów nie mają charakteru powszechnie obowiązujących przepisów prawa, lecz są warunkami uzyskania dodatkowego wsparcia finansowego w ramach dobrowolnych instrumentów wsparcia. Jednocześnie ekoschematy zostały opracowane w sposób zapewniający rolnikom odpowiedni poziom elastyczności. Rolnik przystępując do ich realizacji ma możliwość wyboru takich ekoschematów, praktyk, czy wariantów, które najlepiej pasują do specyfiki i możliwości danego gospodarstwa. Instrument ten nie ma zatem charakteru rygorystycznego ani jednolitego dla wszystkich, lecz umożliwia dopasowanie działań do indywidualnych uwarunkowań produkcyjnych.

Nawiązując do postulatu dotyczącego wprowadzenia większej elastyczności w odniesieniu do kwestii terminów wskazanych w wymogach danej praktyki lub ekoschematu, należy zwrócić uwagę, że w sytuacji, gdy rolnik – pomimo dochowania należytej staranności – nie jest w stanie spełnić wymogów i kryteriów kwalifikowalności do danej płatności - przepisy unijne przewidują w określonych

przypadkach możliwość stosowania przepisów dotyczących wystąpienia siły wyższej oraz nadzwyczajnych okoliczności.

Zgodnie z art. 3 rozporządzenia 2021/2116 (1), za przypadki wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności uznaje się w szczególności:

- a) poważną klęskę żywiołową lub poważne zdarzenie pogodowe powodujące duże szkody w gospodarstwie;
- b) zniszczenie budynków inwentarskich w gospodarstwie w wyniku wypadku;
- c) ognisko choroby epizootycznej, choroby roślin lub obecność agrofaga roślin dotykające, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;
- d) wywłaszczenie całości lub dużej części gospodarstwa, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku;
- e) śmierć beneficjenta;
- f) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu.

Dodatkowo, zgodnie z art. 59 ust. 5 akapit trzeci rozporządzenia 2021/2116 beneficjent zachowuje prawo do otrzymania pomocy w przypadku, gdy niezgodność z warunkami przyznawania pomocy wynika z działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności. Jednocześnie w tych przypadkach nie są nakładane kary. W przypadku wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, które mogą mieć wpływ na realizację danego ekoschematu, niezwłocznie po wystąpieniu tego zdarzenia rolnik powinien złożyć do biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) pisemne oświadczenie o zaistniałych okolicznościach, opatrzone czytelnym podpisem i datą złożenia wraz z dowodami potwierdzającymi wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej. Dowodem potwierdzającym wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności może być wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie jest sprzeczne z prawem. Dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Obowiązek dostarczenia dowodów wystąpienia siły wyższej spoczywa na beneficjencie. Zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy o Planie Strategicznym, to kierownik biura powiatowego ARiMR jest właściwy w sprawach uznawania przypadków działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności.

Odnośnie wniosków dotyczących praktyki Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt, uprzejmie informuję, że wsparcie w ramach praktyki jest przyznawane:

- do powierzchni TUZ położonych poza obszarem Natura 2000, będących w posiadaniu rolnika, ale również do powierzchni TUZ, jeżeli w dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności w ramach ekoschematów, użytki te były położone poza obszarem Natura 2000, a w trakcie realizacji praktyki zostały włączone do obszaru Natura 2000;
- dla posiadaczy zwierząt trawożernych wymienionych w załączniku do rozporządzenia w sprawie ekoschematów (2), których:
 - ✓ liczba sztuk została przeliczona na duże jednostki przeliczeniowe (DJP) zgodnie ze współczynnikami zawartymi w tabeli,

- ✓ obsada w gospodarstwie w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września wynosi co najmniej 0,3 DJP/ha TUZ i maksymalnie 2 DJP/ha TUZ;
- jeżeli w okresie realizacji praktyki TUZ nie został zaorany.

Informacja o posiadanych zwierzętach pochodzi z komputerowej bazy danych – Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) – prowadzonej przez ARiMR. Natomiast w przypadku zwierząt z gatunków: daniel (*Dama dama*) oraz jeleń szlachetny (*Cervus elaphus*), które nie zostały zgłoszone do komputerowej bazy danych, informacje o ich posiadaniu rolnik przekazuje w oświadczeniu składanym do kierownika biura powiatowego ARiMR.

W przypadku nieprzestrzegania wymogów ww. praktyki, w załączniku numer 6 do rozporządzenia w sprawie ekoschematów określono procentowe zmniejszenia płatności w zależności od stwierdzonego uchybienia dotyczącego obsady. Jednocześnie należy podkreślić, że przepisy przewidują zastosowanie 10% poziomu tolerancji, co oznacza, że przekroczenie lub nieosiągnięcie wymaganej obsady w granicach tego progu nie skutkuje zastosowaniem sankcji finansowej. Rozwiązanie to świadczy o elastycznym charakterze przyjętych regulacji – wymogi nie są stosowane w sposób bezwzględny, lecz z uwzględnieniem dopuszczalnego marginesu odchyień. Takie uregulowanie uwzględnia realia prowadzenia działalności rolniczej oraz naturalną zmienność warunków produkcyjnych, zapewniając proporcjonalność i sprawiedliwość systemu wsparcia. Należy bowiem pamiętać, że wprowadzony dolny limit obsady zwierząt wypasanych na TUZ (na poziomie 0,3 DJP) ma na celu przeciwdziałanie negatywnemu trendowi, jakim jest zaprzestawanie utrzymywania zwierząt trawożernych w gospodarstwach posiadających TUZ. Przyznanie wsparcia tym gospodarstwom pozwala na utrzymanie ich w gotowości produkcyjnej, promuje zamknięty obieg materii w obrębie gospodarstwa oraz przyczynia się do wykorzystania potencjału paszowego TUZ. Z kolei górny limit określony na poziomie 2 DJP pozwala na realizację celu ekoschematu, jakim jest ochrona bioróżnorodności poprzez właściwe gospodarowanie na TUZ o niskiej wartości produkcyjnej, a dodatkowo wspiera ograniczenie zagęszczenia zwierząt (co jest z kolei korzystne biorąc pod uwagę ilość azotu wprowadzanego do środowiska).

W odniesieniu do postulatu dotyczącego rezygnacji z minimum punktowego w ramach ekoschematu Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi należy wskazać, że objęcie tego ekoschematu systemem punktowym było szeroko konsultowane m.in. także przez Krajową Radę Izby Rolniczych. System punktowy, wraz z warunkiem uzyskania minimalnej liczby punktów został zaprojektowany w taki sposób, aby umożliwić osiągnięcie jak najlepszych efektów środowiskowych na poziomie gospodarstwa, przy jednoczesnym zapewnieniu elastyczności dla rolnika poprzez możliwość doboru praktyk do realizacji. Warunki te zostały określone na poziomie PS WPR, który podlega zatwierdzeniu przez Komisję Europejską. Tym samym, każda zmiana w tym zakresie wymaga uprzedniego uzyskania jej akceptacji.

Natomiast z uwagi na wysoki poziom ogólności przedstawionego wniosku dotyczącego przepisów w ekoschemacie Dobrostan zwierząt, szczegółowe odniesienie się do podniesionej kwestii jest utrudnione. Niemniej jednak należy podkreślić, że ekoschemat ten został skonstruowany m.in. w oparciu o postulaty zgłaszane zarówno przez rolników, inicjatywy #HodowcyRazem, jak i Krajową Radę Izb Rolniczych. W ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt rolnik ma do wyboru 13 wariantów, w ramach których może realizować 39 różnych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt. W związku z powyższym rozporządzenie dotyczące dobrostanu zwierząt określa szczegółowe zasady realizacji wszystkich wskazanych praktyk. Zakres regulacji, obejmujący tak szerokie spektrum działań, ma bezpośredni wpływ na objętość oraz stopień szczegółowości tego aktu prawnego.

Zarówno podczas prac legislacyjnych nad rozporządzeniem dobrostanowym (3), jak i w przypadku jego nowelizacji, Krajowa Rada Izb Rolniczych każdorazowo uczestniczy w konsultacjach publicznych nad przepisami dobrostanowymi, tym samym ma możliwość zgłaszania ewentualnych zmian doprecyzowujących ich brzmienie.

Niemniej jednak pragnę zapewnić, że MRiRW na bieżąco analizuje realizację poszczególnych płatności i w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających wprowadzenie zmian, będą mogły być podjęte działania w celu ich modyfikacji. W tym celu MRiRW podjęło prace z Instytutami badawczymi w zakresie przeglądu ekoschematów.

W odniesieniu do kwestii aktualizacji przez ARiMR map udostępnianych rolnikom w aplikacji eWniosekPlus, w tym aktualizacji maksymalnego obszaru kwalifikowalnego do przyznania płatności obszarowych, należy wskazać, że podejmowane przez ARiMR działania mają podstawę w przepisach prawa UE, jak również w przepisach krajowych.

Zgodnie z art. 2 ust. 5 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1172, państwa członkowskie zapewniają aktualizację informacji dotyczących wszystkich działek referencyjnych w systemie identyfikacji działek rolnych (LPIS), co najmniej raz na trzy lata. Ponadto, państwa członkowskie co roku uwzględniają wszystkie dostępne informacje z wniosku geoprzestrzennego, systemu monitorowania obszarów lub innego wiarygodnego źródła.

Biorąc pod uwagę powyższe, obowiązkiem ARiMR jako agencji płatniczej jest utrzymywanie w stanie aktualności baz danych LPIS oraz wykorzystywanie na bieżąco wszystkich dostępnych materiałów źródłowych stanowiących podstawę modyfikacji tych danych. Źródłem zmian danych LPIS są między innymi: informacje o zmianach w sposobie użytkowania gruntu zasygnalizowane przez rolnika, nowe ortofotomapy przedstawiające zmiany użytkowania gruntu, informacje pochodzące z wyników kontroli.

Co ważne, działania w tym zakresie podlegają także corocznej ocenie m.in. przez Komisję Europejską.

Jednocześnie, zgodnie z art. 5 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1173, rolnik ma obowiązek wskazać we wniosku rzeczywistą powierzchnię działek rolnych, ich przebieg granic oraz użytkowanie.

Jeżeli dane udostępnione rolnikowi w aplikacji eWniosekPlus nie są zgodne ze stanem faktycznym, rolnik powinien zgłosić stosowne poprawki, w tym wskazać nowy obrys działki referencyjnej albo prawidłowy przebieg granicy. Rolnik ma zatem możliwość zanegowania danych referencyjnych otrzymanych od ARiMR, poprzez zgłoszenie rozbieżności, a ARiMR w takim przypadku przeprowadza postępowanie wyjaśniające i może dokonać korekty powierzchni referencyjnych w LPIS.

W przypadku ustalania maksymalnego kwalifikującego się obszaru, powierzchnia kwalifikująca się do płatności nie może być większa niż maksymalny kwalifikujący się obszar ustalony w LPIS, co także wynika z przepisów prawa krajowego oraz unijnego.

Z tego względu nie jest możliwe przyjęcie zasady, o której mowa w Państwa piśmie, aby po zakończeniu kampanii uwzględniać wyłącznie powierzchnię zadeklarowaną przez rolnika lub odstępować od korekt w przypadku zmiany statusu działki, w tym w uprawach ekologicznych jak zmieni się status działki z upraw paszowych w TUZ.

Odnosnie zmiany statusu gruntu z gruntów ornych na TUZ w przypadku zobowiązania ekologicznego, doświadczenia z ubiegłorocznych kampanii składania wniosków obszarowych pokazały, że rolnicy często mieli trudności z prawidłowym określeniem, kiedy grunty orne stają się TUZ, co niejednokrotnie prowadziło do błędnych deklaracji. W przypadku Interwencji Rolnictwo ekologiczne, wprowadzono jednak przepisy, które chronią rolników przed konsekwencjami wynikającymi z niezamierzonego błędu.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia ekologicznego (4), jeżeli grunty orne w trakcie realizacji zobowiązania ekologicznego przekształcą się w TUZ, uznaje się, że rolnik nadal realizuje właściwy pakiet ekologiczny wynikający z podjętego zobowiązania. Oznacza to, że sama zmiana statusu działki z gruntów ornych na TUZ nie powoduje automatycznie nieprawidłowości w deklaracji. Rolnik może kontynuować realizację Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych, a płatności są przyznawane według stawek przewidzianych dla tego pakietu odpowiednio dla gruntów w okresie konwersji lub dla gruntów z zakończonym okresem konwersji.

W sytuacji, gdy rolnik w kolejnym roku zobowiązania ekologicznego dobrowolnie zadeklaruje na danej powierzchni realizację Pakietu 8. Trwałe użytki zielone, mimo że przepisy dopuszczają dalsze deklarowanie upraw traw na gruntach ornych, otrzyma on płatność według stawek właściwych dla TUZ.

Ponadto, jak informuje ARiMR, w celu wyeliminowania tzw. błędów ludzkich podczas identyfikacji zmian przekształcania gruntu ornego w uprawy trwałe/trwałe użytki zielone, ARiMR wdrożyła automatyzację tego procesu.

Każdy przypadek jest także indywidualnie analizowany przez pracowników ARiMR. ARiMR dokłada starań, aby zmiany granic działek referencyjnych w LPIS wprowadzane były przed rozpoczęciem terminu składania wniosków o przyznanie płatności. Jeśli zdarzy się przypadek wymagający aktualizacji LPIS (np. wynikający ze

scalania działek) np. w trakcie kampanii składania wniosków, ARiMR stara się podjąć taką decyzję, która będzie korzystniejsza dla rolnika, w tym może podjąć decyzję o przesunięciu aktualizacji na kolejną kampanię, tak aby uniknąć komplikacji i zapewnić większą stabilność danych.

Dostęp do aktualnych danych referencyjnych możliwy jest przy pomocy aplikacji eWniosekPlus: <https://www.gov.pl/web/arimr/ewniosekplus-system>.

Szczegółowy opis funkcjonalności znajduje się w instrukcji do eWnioskuPlus: <https://www.gov.pl/web/arimr/instrukcja-wypelniania-wniosku-w-ewniosekplus>

Poprzez aplikację eWniosekPlus, beneficjent lub jego pełnomocnik ma możliwość monitorowania, czy zgłoszone rozbieżności zostały rozpatrzone po stronie ARiMR.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013
- (2) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz.U. poz. 493 z późn. zm.)
- (3) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz.U. z 2025 r. poz. 97, 148, 325 i 1126)
- (4) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności ekologicznych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. z 2025 r. poz. 102 i 330)

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych